

KÚRIA

Bfv.III.82/2015/9.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év június hó 11. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az emberölés büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a II. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Tatabányai Törvényszék 4.B.307/2012/56. számú, illetőleg a Győri Ítéltábla Bf.105/2013/12. számú ítéletét e terhelt vonatkozásában hatályában fenntartja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az előterjesztő, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Tatabányai Törvényszék a 2013. július 16-án kelt 4.B.307/2012/56. számú ítéletével a II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett emberölés büntetében [1978. évi IV. törvény - a továbbiakban: korábbi Btk. - 166. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pont], valamint - az Egri Városi Bíróság 9.Bk.311/2011/2. számú határozatában alkalmazott próbára bocsátó

rendelkezés hatályon kívül helyezése és a próbára bocsátás megszüntetése mellett - lopás vétségének kísérletében [korábbi Btk. 316. § (1) bekezdés és (2) bekezdés d) pont]. Ezért őt - halmazati büntetésül - 16 évi fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 10 évi közügyektől eltiltásra ítélte.

A terhelt és védőjének fellebbezése alapján eljárva a Győri Ítéltőtanács a 2014. január 23-án kihirdetett Bf.105/2013/12. számú ítéletével megállapította, hogy a II. rendű terhelt terhére rótt emberölés büntette a 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 160. § (1) bekezdése és (2) bekezdés b) pontja, a lopás vétségének kísérlete pedig a Btk. 370. § (1) bekezdése és a (2) bekezdés b) pont bc) alpontja szerint minősül, továbbá a terhelt legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható abból feltételes szabadságra. Egyebekben az elsőfokú határozatot a II. rendű terheltet érintően helybenhagyta.

A jogerős ítéletben megállapított tényállás lényege a következő:

Az I. rendű és a II. rendű terhelt - a III. rendű terhelt felbujtására - elhatározták, hogy a III. rendű terhelt által jómódúnak vélt a sértett házába behatolnak, a sértettet megkötözik és értékeit eltulajdonítják. Ennek megfelelően 2011. július 22-én a sértett távollétében lakásába behatoltak. A sértett 18 óra körül érkezett haza, majd amikor bement a szobába, szembetalálkozott az ott várakozó I. és II. rendű terheltekkel. Ekkor az I. rendű terhelt hátulról lefogta a sértettet, a II. rendű terhelt pedig a kamrában talált kötéllel igyekezett a sértett kezeit megkötözni. A sértett azonban ennek ellenállt, mire a II. rendű terhelt felkapott egy ott talált baltanyelet, és miközben az I. rendű terhelt a sértettet lefogta, két alkalommal fejbe ütötte a baltanyellel. A sértett azonban továbbra is ellenállt, ezért az I. rendű terhelt kivette a baltanyelet a II. rendű terhelt kezéből, és azzal hátulról két ízben fejbe ütötte a sértettet.

A sértett az ütések következtében a földre rogyott. Ekkor a II. rendű terhelt abból a célból, hogy a sértettet elnémítsa, a szájába tömött egy - ugyancsak a helyszínen talált - közepes méretű mosdószivacsot, ezt követően pedig a terheltek a ház konyhájába rángatták az erősen vérző és megrogyott sértettet.

Ekkor azonban megjelent a háznál a sértett egyik rokona, és az utca felől bekiabált a házba. Erre a csuklyát viselő I. rendű terhelt kinézett, és azt válaszolta, hogy „rokonok vagyunk”. Ezt követően - miután megzavarták őket tervük végrehajtásában - a terheltek abbahagyták a sértett további bántalmazását, és anélkül, hogy bármit el tudtak volna vinni a sértett házából, a szomszédos kerteken keresztül menekülve elhagyták a bűncselekmény helyszínét.

A sértetthez a hozzátartozói hívtak mentőt, az I. és a II. rendű terhelte az eszméletlen sértettet magára hagyták.

A sértettet a mentő 2011. július 22. napján 20 óra 02 perckor szállította kórházba, nagyon rossz általános állapotban. Fluktuáló tudatállapota folytán kérdésekre időnként igen-nemmel válaszolt, nevét megmondani nem tudta, kontaktusba alig volt vonható. Mindkét szeme körül pápaszem vérömleny látszott, szemeit a nagy vízenyők miatt spontán felnyitni nem tudta. Sérülései életveszélyesek voltak.

A sértett a bántalmazás következtében az alábbi sérüléseket szenvedte el:

- bal homloktájon 6 centiméter hosszú ablakos koponyatörést, mely a síkjából 4-5 mm vastagon kiemelkedett,
- a koponyacsonton a homlokcsonti pólus előtt végighúzódnó 2 cm hosszú zezugos törést,
- a koponyaüregen belül a baloldali halántéklebeny alapjától a domborulatig húzódnó, 7 mm maximális vastagságú kemény agyburok alatti vérömlenyt,
- a benyomatos ablakos koponyatörés környezetében jelentős mennyiségű sérüléses eredetű lágyagy-burok alatti vérgyülemet,
- a bal oldalkamra összenyomódását 4-5 mm-es középvonali áttolással, amely azonnal koponya-megnyitós műtétet igényelt,
- a fej magas faltáji részén többszörös, 4 darab horzsolat, metszett csillag alakú, erősen vérző fejsebet.

A sérüléseket négy tompa erőbehatás okozta. Ezek közül egy nagy erejű tompa erőbehatás a benyomatos koponyacsont-törést idézte elő, a további három, a koponya területét ért behatás kis erejű volt. A sérülések hosszirányú, tengellyel és bizonyos szélességgel bíró eszköztől származtathatóak, az elszenvedett sérülések az élet kioltására alkalmasak voltak.

A terheltek a sértett bántalmazásához egy 60 cm hosszú, egyik végén 19 cm hosszan kiszélesedő, 16 cm körfogatú, oldalsó részén éllel bíró fából készült baltanyelet használtak, amelynek a szélesebb, éles végével mérték rá az ütéseket.

A sértett a műtéti és intenzív ellátást követően kommunikációra, önálló mozgásra képtelen maradt, mesterséges táplálásra szorult, majd - bár ápolása, mozgatása megfelelő körülmények között, szakszerűen történt - tüdőgyulladás alakult ki nála.

A sértett kórházi ellátása során, 79 évesen, 2011. október 18. napján meghalt, halálának közvetlen oka tüdőgyulladás volt. A 2011. július 22. napján elszenvedett bántalmazás és a sértett halála között azonban közvetett ok-okozati összefüggés áll fenn,

koponyasérülése, elsősorban benyomatos koponyacsont-törésének szövődménye volt a tüdőgyulladás, amely a sértett halálához vezetett.

A bántalmazással összefüggő sérülések folytán már a kórházba szállításakor sem volt olyan orvosi beavatkozásra lehetőség, amellyel a sértett élete megmenthető, illetve a halál bekövetkezése elkerülhető lett volna.

A bíróság ügydöntő határozata ellen a II. rendű terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt, annak jogszabályi alapjaként a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontját megjelölve, e cselekmény halált okozó testi sértésként minősítése és enyhébb büntetés kiszabása érdekében. A terhelt cselekménye az indítvány szerint legfeljebb halált okozó testi sértés megállapítására alkalmas, amely cselekmény büntetési tételének felső határa 8 évi szabadságvesztés. Ugyanakkor megjegyezte: a II. rendű terheltet a halálos eredmény kapcsán valójában még csak gondatlanság sem terheli, mert mindössze a terhelt megköttőzésében és a kis erővel történt bántalmazásában vett részt; ez pedig a halálos következmény lehetőségének felismerését nem veti fel.

Az indítvány részletes indokai szerint a II. rendű terhelt minden bizonnyal az első, kis erejű ütést mérte a sértettre, és bár az ütések sorrendje nem volt megállapítható, a kétséget kizáró bizonyítottság követelményére tekintettel e verziót kell a terhelt cselekményének megítélése során alapul venni.

Arra pedig adat sem merült fel, hogy a további bántalmazásban a II. rendű terhelt megegyezett volna az I. rendű terhelttel; az események gyors lefolyása miatt még a helyszínen sem alakulhatott ki szándékegység a nagy erejű ütés bevitelét megelőzően a terheltek között.

Álláspontja szerint az ölési szándék ellen szól az elkövetés eszközeül használt szerszámmal, ami nem tipikusan ölésre szánt dolog. A védő feltételezése szerint a helyszínen bizonyosan lettek volna élet kioltásának céljára alkalmasabb eszközök is, azonban a kamrában a baltanyél választása és a kis erejű ütések az ölési szándék hiányára utalnak.

Ugyancsak az ölési szándék ellen szól az, hogy a sértettet meg kívánták köttözni, ebből éppen az életben tartás szándékára lehet következtetni. Ugyanebbe az irányba mutat az is, hogy a bántalmazást követően a terheltek a sértett száját betömték, és őt a konyhába vitték. Ennek ugyanis csak a sértett elhallgattatása, valamint az lehetett a célja, hogy a sértettet a hozzátartozói hamarabb találják meg. Mindez teljesen értelmetlen lett volna, ha a halál bekövetkezésének lehetősége felmerült volna bennük.

A sérülés helye és jellege is csak a nagy erejű ütést leadó terhelt esetében adna okot súlyosabb minősítésre. Azonban az eredmény nem közvetlenül a bántalmazást követően következett be, hanem csak egy újabb közreható ok bekövetkezése után. A bántalmazás tehát nem közvetlenül váltotta ki a sértett halálát, hanem csak elindította az ahhoz vezető okfolyamatot, ami ismét csak elsődlegesen a halált okozó testi sértés jellemzője (BH 2001.2.).

A tényállásban nincs adat az I. és a II. rendű terhelt közötti kommunikációra, így a nagy erejű ütésre vonatkozó szándékegységre a terheltek kijelentéseiből sem lehet következtetést vonni.

A szubjektív körülmények - az indítvány szerint - ugyancsak a II. rendű terhelt ölési szándéka ellen hatnak: a II. rendű terhelt a jogerős ítélet szerint infantilis habitusú, labilis, énbizonytalan, befolyásolható. Ugyanakkor lényeges agresszivitás nem jellemzi, és bár befolyásolható, de a tényállás nem tartalmaz adatot arra nézve, hogy az I. rendű terhelt biztatta volna.

A vagyonszerzési szándék ugyan szerepel az ítéletben, de az elvétel megkísérlését megelőző hosszas figyelés és a sértett távollétének kivárása arra utal, hogy a terheltek személy elleni bűncselekmény elkövetése nélkül kívánták a sértett értékeit megszerezni.

A büntetés kiszabása kapcsán a védő azt indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletben megállapított enyhítő körülményeken túl értékelje a terhelt javára a terhelt hosszú előzetes letartóztatását, együttműködő magatartását és részleges beismerő vallomását is.

A Legfőbb Ügyészség a BF.132/2015/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta, és a támadott határozatok hatályban tartását indítványozta.

Az indítvány eltérő tényállás alapján állítja az ölési szándék, illetőleg a gondatlanság hiányát, valamint azt, hogy ölési szándék esetén a terhelt találhatott volna a helyszínen arra alkalmasabb eszközt is. Az ún. tudati tények vonatkozásában ugyancsak eltér az ítéleti tényállástól az a megállapítás, miszerint a bántalmazott sértettnek a konyhába vonszolása a mihamarabbi megtalálását célozta. A felülvizsgálati eljárásban azonban a jogerős ítéleti tényállás e körben sem támadható (BH 2011.3.).

Nem alapos az indítvány a jogi minősítést támadó részében sem. Az eljárás bíróságok részletesen és helyesen elemezték a terheltek motívumát, a sértett és a terheltek közötti erőviszonyokat, a bántalmazás módját, erejét és intenzitását, továbbá a támadott testtájékot, az alkalmazott eszközt, az okozott sérülések számát és

jellegét.

Az ügyészi álláspont szerint nincs jelentősége annak, hogy a II. rendű terhelt először ütötte meg a sértettet, hiszen cselekményével ez után sem hagyott fel, a bántalmazás eszközét ő adta át az I. rendű terheltnek, majd ennek tudatában tömte be szivaccsal a sértett száját. A bántalmazással pedig csak azért hagytak fel, mert megzavarták őket.

A másodfokú bíróság külön kiemelte, hogy a terheltek által eredetileg célzott erőszak a sértetti ellenállás folytán miképp váltott át ölési szándékra. Kimerítően elemezte mindkét bíróság a társtettség megállapíthatóságát is. Az irányadó tényállás alapján nem csak az állapítható meg, hogy a sértett halálához vezető okfolyamatot a terheltek általi bántalmazás indította el, de az is, hogy annak elhárítása utóbb már nem volt lehetséges.

Összességében az állapítható meg, hogy a II. rendű terhelt nem kívánta a sértett halálát, de annak lehetőségét felismerte, és abba belenyugodva cselekedett.

Ezért az ügyészi álláspont szerint a cselekmény minősítése és a kiszabott büntetés is törvényes.

Azt is észrevételezte a Legfőbb Ügyészség, hogy a II. rendű terhelt terhére a lopás vétségének kísérlete az amiatt korábban alkalmazott próbára bocsátás megszüntetése folytán került értékelésre. Ezért azonban e cselekmény kapcsán a bűnösség ismételt kimondásának, majd a cselekmény eltérő minősítésének a jogerős ítéletben nem lett volna helye.

A fentiekre figyelemmel a Legfőbb Ügyészség - miután ún. abszolút eljárási szabálysértést sem észlelt - a támadott ítéletek hatályában való fenntartására tett indítványt.

A Legfőbb Ügyészség indítványára a II. rendű terhelt és védője is írásbeli észrevételt tett.

A II. rendű terhelt kifejtette: sem emberölés, sem halált okozó testi sértés büntetében nem érzi magát bűnösnek. Még a sértett kirablását sem beszélhette meg egyik társával sem, mert nem ült velük egy autóban. A sértettel szemben erőszakot sem akartak alkalmazni, megkötözésére nem készültek, mert akkor eszközt (kötelet) vittek volna magukkal.

Az elsőfokú bíróság nem foglalkozott azzal, hogy ő a figyelés helyszínéről eltávozott, mert nézeteltérésbe került az I. rendű terhelttel.

Ugyancsak nem foglalkozott azzal a bíróság, hogy az I. rendű terhelt ököllel is megütötte a sértettet, noha azt az orvosszakértői vélemény is alátámasztja. Ez igazolja, hogy nem ő, hanem az I. rendű terhelt dulakodott a sértettel, aki azért ütötte meg ököllel, mert már alulmaradni látszott.

A baltanyéllel is kizárólag az I. rendű terhelt ütötte meg a sértettet. Ennek ellenére észrevételezte, hogy az ügyészi átirat szerint ő adta az eszközt az I. rendű terheltnek, az ítéleti tényállás szerint viszont az I. rendű terhelt vette ki a kezéből.

A terhelt utalt rá, hogy a sértett bántalmazása már a konyhába rángatása előtt befejeződött, arra kifejezetten azért került sor, hogy segítséget nyújtson neki, sebeit lemossa. A segítségnyújtás pedig azért maradt abba, mert a sértett rokona megérkezett, így egy percig sem maradt segítség nélkül.

A II. rendű terhelt kiemelte: közte és az I. rendű terhelt között szándékegység nem volt. Az ítélet maga állapította meg, hogy a terheltek addig ütlegettek a sértettet, amíg annak magatehetetlensége bekövetkezett; ez volt tehát a cél, nem az ölés. Legfeljebb halált okozó testi sértés állapítható meg, de az is csak a nagy erejű ütés elkövetője terhére.

Vitatta, hogy a sértett halálához a bántalmazás vezetett. Bár sérülései életveszélyesek voltak, azonban az orvosi kezelés hatására az életveszély elhárult és a sértett állapota javult. Koponyasérülései pedig már meggyógyultak, amikor a cselekmény után 88 nappal tüdőgyulladásban elhunyt.

Ezért még az eshetőleges szándék sem állapítható meg.

Kifogásolta emellett a II. rendű terhelt, hogy a bíróság nem értékelte a személyisége kapcsán megállapítottakat. Észrevételezte, hogy az elsőfokú bíróság hosszasan foglalkozott az I. rendű terhelt szavahihetetlenségével, mégis elfogadta vallomásából a rá nézve terhelő tényeket. Tette ezt annak ellenére, hogy az I. rendű terhelt többször megváltoztatta a vallomását, és tanúvallomás is igazolta: az I. rendű terhelt környezetében elismerte, hogy ő bántalmazta a sértettet.

Mindezek alapján a II. rendű terhelt indítványozta, hogy a felülvizsgálati indítványnak a Kúria adjon helyt.

A II. rendű terhelt védője a BH 2005.167. számú eseti döntésben kifejtett iránymutatásra utalva kifejtette azon álláspontját, miszerint a terhelt tudattartalmára vonatkozó ténymegállapítások akkor is vitathatóak, ha azok a tényállásban kerülnek rögzítésre.

A védő fenntartotta: igaz, hogy az ütések sorrendjét, és hogy melyik volt azok közül a nagy erejű, nem lehetett határozottan megállapítani, de logikus, hogy az utolsó két ütés egyike volt az. Ennélfogva nemhogy nem bizonyítható, de még csak nem is valószínűsíthető, hogy a II. rendű terhelt ütött nagy erővel.

Így a II. rendű terhelt csak akkor lenne felelőssé tehető az I. rendű terhelt ütéséért, ha bizonyítható lenne, hogy arról előzetesen tudott. Nincs arra azonban adat, hogy a terheltek között erre vonatkozóan előzetesen bármilyen kommunikáció lett volna. Az a tény, hogy a bántalmazás után a II. rendű terhelt betömte a sértett száját, majd őt a terheltek a konyhába hurcolták, ellentmond a bántalmazott sértett halálának lehetőségébe való belenyugvásának.

Mindezek alapján a védő ugyancsak a felülvizsgálati indítványának való helyt adást kérte.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdése szerint tanácsülésen, és a Be. 423. § (1), (2), (4) és (5) bekezdéseiben meghatározott terjedelemben bírálta el. Ennek alapján megállapította, hogy a II. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa nem alapos.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak, illetve a büntetés végrehajtását a Btk. 86. § (1) bekezdésében foglalt kizáró ok ellenére függesztették fel.

A védő felülvizsgálati indítványában megjelöltek megfelelnek az idézett törvényhely első fordulatában írtaknak, ezért a Kúria azt érdemben elbírálta.

Ennek során elsőként a minősítést célzó támadást kellett elbírálnia, mivel a hivatkozott felülvizsgálati ok alapján a büntetés kiszabása nem önmagában, hanem csak a téves minősítés vagy más anyagi jogszabálysértés függvényében vizsgálható felül.

A terhelt terhére rótt cselekmény jogi minősítése folytán is előre kell bocsátani, hogy a Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. A felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem is támadható.

Ez a tényállás pedig nem tartalmazza, hogy a kamrában voltak az élet kioltására a II. rendű terhelt által felvett baltanyélnél alkalmasabb eszközök, mint ahogy azt sem, hogy a terheltek a gyorsabb felfedezés elősegítésének szándékával húzták volna ki a

magatehetetlen sértettet a kamrából a konyhába.

Így ezen állításokat a jogi minősítés felülbírálata során sem lehet figyelembe venni.

Azt viszont egyértelműen tartalmazza a tényállás, miszerint az első két ütést a II. rendű, a második kettőt az I. rendű terhelt mérte a sértettre, továbbá, hogy ezek közül három kis erejű, egy pedig nagy erejű volt. Csupán az nem volt orvosszakértői eszközökkel - egyéb, arra vonatkozó bizonyíték hiányában - megállapítható, hogy a négy ütés közül hányadik volt a nagy erejű, és így azt az I. rendű, vagy a II. rendű terhelt adta-e le.

Ugyanakkor a minősítés kérdésében való helyes jogi következtetés levonásához nem szükséges annak ismerete, hogy a négy ütés közül az egy nagy erejűt melyik terhelt adta le. A jogerős ítélet ugyanis a terhelteknek a Btk. 13. § (3) bekezdése szerinti, társtettesi büntetőjogi felelősségét állapította meg.

Ez pedig azt jelenti, hogy amennyiben a szándékegység megállapítható, a társtettes a társa által tanúsított magatartásért is büntetőjogi felelősséggel tartozik.

Így a II. rendű terhelt cselekvősege nem vizsgálható önmagában, pusztán az általa leadott két ütés és a sértett szájának utólagos betömése alapján. A II. rendű terhelt látta, hogy eredménytelen ütéseit követően az I. rendű terhelt további két ütést mér a baltanyéllel az idős sértettre. Nem rögzített a tényállás olyan tény, amely szerint a II. rendű terhelt azt követően, hogy az ütleget a társa tőle átvette, behatárolta volna a sértett bántalmazásánál alkalmazott erő nagyságát, azzal kapcsolatban valójában közömbös volt. A II. rendű terhelt pedig nemhogy elhatárolódásának nem adta semmilyen jelét, de társa ütéseit követően - a közös bántalmazás eredményét kihasználva - szivaccsal betömte a sértett száját, részt vett a konyhába való berángatásában, majd a további közös bántalmazást is csak a rokon megjelenése akadályozta meg.

Az irányadó tényállás alapján tehát a szándékegység a két terhelt között nyilvánvaló, társtettesi túllépésről szó sincs.

Annak is kimerítő indokát adta mind az első-, mind a másodfokú bíróság, hogy e közös szándék miatt ölésre, nem pedig csak testi sérülés okozásra irányult, továbbá, hogy e szándék eshetőleges volt (Btk. 7. § II. fordulat).

Az elsőfokú bíróság ítélete 30. oldalának utolsó bekezdésétől 32. oldalának harmadik bekezdéséig kiemelkedő alapossggal és részletességgel, mindenben helytállóan elemezte azokat az alanyi és

tárgyi körülményeket, melyekből helyesen vont következtetést a terheltek ölési szándékára.

Így helyesen elemezte az I. és II. rendű terheltek, illetve a sértett közötti erőviszonyokat, a bántalmazás módját, erejét és intenzitását, az alkalmazott eszközt, a támadott testtájékot, az okozott sérülések számát és jellegét, továbbá a terheltek cselekményt követő magatartását, a cselekmény motívumát és a sértetthez fűződő viszonyukat is. Mindezek alapján helyesen állapította meg, hogy - a társtettesi elkövetésből következően mindkét terhelt - bár nem kívánta kifejezetten a sértett halálát, de annak lehetőségét felismerte és abba belenyugodott.

Nem mond mindennek ellent, hogy a terheltek eredetileg a sértett megköttözését kísérelték meg. A másodfokú bíróság ítélete 14. oldalának harmadik bekezdésében helyesen fejtette ki azt, hogy az eredetileg csak erőszak alkalmazására irányuló szándék miképp váltott át ölési szándékra.

Ugyancsak nem cáfolja a halál bekövetkezése lehetőségének a II. rendű terhelt általi felismerését az a tény, hogy a közös bántalmazást követően betömte a sértett száját szivaccsal. A terheltek ölési szándéka - a korábban elemzettek szerint - eshetőleges volt; a sértett halálát nem kívánták, de lehetőségébe belenyugodtak. Ennek pedig nem mond ellent, hogy a bántalmazott sértettet - utóbb fölösnek bizonyuló óvatossággal - még fizikailag is elnémították, sőt az ütésekkel követő magatartás, a súlyosan sérült, idős ember rángatása és szájának betömése maga is ugyanebbe az irányba mutat.

A másodfokú bíróság ítélete 13.-14. oldalán azt a helyes álláspontot is rögzítette, miszerint a nyereségvágyból elkövetett emberölés büntettét valósítja meg az a terhelt, aki a kifejezetten idős korú sértett fejét hosszasan és durván ütlegeli mindaddig, amíg annak magatehetetlensége bekövetkezik, azért, hogy a lakásból értékeket tulajdonítson el. Mindez többes elkövetés esetén értelemszerűen valamennyi társtettesre irányadó.

Végül nem mond ellent a fentieknek, sőt alátámasztja az ölési szándékra vonatkozó megállapítást, hogy a sértett a közös bántalmazás következtében életveszélyes sérüléseket szenvedett és kórházba szállításakor életveszélyes állapotban volt. Mindez korántsem jelenti azt, hogy a terheltek szándéka csak az életveszély okozására volt limitált, vagy még arra sem, hanem csak testi sértés okozására; azaz a sértett halálára már nem terjedt volna ki. Az irányadó tényállás ugyanis azt is tartalmazza, hogy a terheltek cselekménye a sértett halálához vezető ok-okozati folyamatot elindította, ettől fogva a halál bekövetkezte elháríthatatlan volt. Nem bír jelentőséggel az, hogy a halál csak a

kórházi műtéti gyógykezelés és ápolás során később következett be.

Ebből önmagában az ölési szándék létére vagy hiányára nem lehet következtetni. Az ölési szándékot ugyanakkor alátámasztja, hogy a terhelti cselekménnyel célzott jogtárgy - az emberi élet - már közvetlenül a terheltek cselekménye után veszélybe került annak folytán, és azt követően az így megindított okfolyamat elkerülhetetlenül haladt a halálos eredmény felé.

Ekként aggálytalanul megállapítható a sértett halálára, mint eredményre is kiterjedő eshetőleges terhelti szándék, ami az emberöléstől eltérő minősítés lehetőségét kizárja. Ezért - a cselekmény nem vitatott haszonszerzési motívumára is figyelemmel - a terhelt terhére rótt élet elleni cselekmény minősítése a jogerős ítéletben törvényes.

A Kúria az ügyészi indítvánnyal egyetértve - a teljesség érdekében - megjegyzi, hogy a vagyon elleni cselekmény minősítése viszont téves. Már az elsőfokú bíróság is tévedett abban, amikor a terhelt bűnösségét a korábbi Btk. 316. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő lopás vétségének kísérletében megállapította. E bűncselekményben a bűnösséget ugyanis a Be. 330. § (2) bekezdés b) pont első fordulata alapján már a cselekményt eredetileg elbíráló bíróság is kimondta. Ezért szükségtelen volt e cselekmény kapcsán a bűnösség ismételt kimondása, elegendő lett volna a próbára bocsátó rendelkezésnek a Be. 330. § (4) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezése, és a próbára bocsátásnak a Btk. 66. § (1) bekezdés b) pontja szerinti megszüntetése mellett a büntetést - halmazati büntetésenként - a lopás vétségének kísérlete miatt is kiszabni.

Ugyanakkor a próbára bocsátással elbírált cselekmény ítélt dolog, így az azt megszüntető bíróságot a próbára bocsátással zárult eljárásban megállapított tényállás és minősítés is köti. Ezért tévedett a másodfokú bíróság, amikor a jelen ügyben a próbára bocsátás megszüntetése folytán a terhelt terhére rótt cselekményt a Btk. 2. § (2) bekezdésére figyelemmel, a Btk. 370. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pont bc) alpontja szerint minősülő lopás vétsége kísérletének minősítette.

A jogerős ítéleti minősítés ugyanis a rendkívüli perorvoslatok esetét leszámítva semmiképp, még a törvény időbeli hatályára vonatkozó rendelkezés alapján sem módosítható utólag. Mivel a próbára bocsátás megszüntetését kimondó eljárásban már - helyesen - a bűnösség ismételt kimondására nem kerül sor, pusztán csak büntetést kell kiszabni a próbára bocsátással elbírált cselekmény miatt is, ezért a minősítés kötelező érintetlenül hagyása ilyen esetben nem eredményezi az elkövetéskor és az elbíráláskor hatályos büntető jogszabályok tiltott, „kombinatív” alkalmazását sem.

Ugyanakkor a II. rendű terhelt terhére rótt vagyon elleni bűncselekmény büntetési tétele mindkét Btk. szerint pontosan azonos, ezért mindennek a büntetés kiszabása kapcsán nincs jelentősége.

Mivel a jogerős ítéletben alkalmazott minősítés egyebekben mindenben törvényes, a büntetés nemét és mértékét a Kúria már nem is vizsgálhatta, mivel az önmagában felülvizsgálat tárgya nem lehet (BH 2005.337.).

Mindezekre figyelemmel - s miután nem észlelt olyan egyéb eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat a II. rendű terhelt vonatkozásában, a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2015. június 11.

Dr. Belegi József s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k.
előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

írnok
BÉ